



CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 445

Din 30.08.2023

Dosar nr.: 106

Petiția nr.: 1304/17.02.2023

Petent: ...

Reclamați: Ministerul Educației

Inspectoratul Școlar Județean Vrancea

Obiect: organizarea olimpiadei județene de șah într-un mod discriminatoriu

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

..., domiciliată în mun. ... și cu adresa de e-mail: [...](#)

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

1. **Ministerul Educației**, cu sediul în mun. București, str. G-ral Berthelot nr. 28-30, sector 1

2. **Inspectoratul Școlar Județean Vrancea**, cu sediul în mun. Focșani, str. Dornei nr. 5, jud. Vrancea

II. Procedura de citare a părților

3. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa înregistrată sub nr. 1304/11.04.2023 a fost citată petenta, iar prin adresa înregistrată sub nr. 2793/11.04.2023 au fost citate părțile reclamate pentru termenul de audiere stabilit de către Consiliu la data de 04.05.2023, ora 09.30, ședința de audiere desfășurându-se la sediul instituției din mun. București, str. Valter Mărăcineanu nr. 1-3, sector 1. Citația adresată petentei a fost transmisă cu poșta română, cu formular de confirmare de primire, plicul conținând citația fiind returnat la sediul instituției cu specificația „*Expirat termen păstrare. Aprobă înapoie*”. Citația adresată părții reclamate Ministerul Educației a fost transmisă cu poșta militară. Citația adresată părții reclamate I.S.J. Vrancea a fost transmisă cu poșta română, cu formular de confirmare de primire, la dosar existând dovada primirii. Citațiile au fost de asemenea transmise părților prin e-mail, existând la dosar dovada transmiterii. Prin intermediul citației, i s-a adus la cunoștința petentei faptul că Colegiul director a invocat, din oficiu,



excepția privind lipsa calității sale procesuale active și i-a pus în vedere să formuleze un punct de vedere cu privire la excepția invocată din oficiu.

5. Prin adresa înregistrată sub nr. 3368/05.05.2023 partea reclamată Ministerul Educației a depus un punct de vedere.

6. Prin adresa înregistrată sub nr. 3123/25.04.2023 partea reclamată Inspectoratul Școlar Județean Vrancea a depus un punct de vedere.

7. Prin adresa înregistrată sub nr. 3150/26.04.2023 petenta și-a retras plângerea.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentei

8. Prin petiția înregistrată sub nr. 1304/17.02.2023 petenta susține că la data de 04.02.2023 Inspectoratul Școlar Județean Vrancea a organizat, într-o manieră profund injustă, pe criterii discriminatoare de vârstă și sex, olimpiada județeană de șah (ONSS Șah Vrancea 2023), olimpiadă la care a participat (la categoria „Băieți”) și nepotul său, ... (clasa a doua la Școala Gimnazială Mihail Armencea Adjud).

9. Petenta precizează că elevii de clasa I și a II-a au fost nevoiți să concureze cu copii de clasa a VII-a, a VIII-a, competiția fiind organizată la modul general clasele I – VIII, organizatorii nefiind capabili să asigure condiții echitabile de evaluare a celor din aceeași categorie de vârstă, creându-se condiții de profundă inegalitate pentru cei cu vârsta mai mică (având o dezvoltare psiho-emoțională total diferită comparativ cu copiii cu 6 ani mai mari - inclusiv și experiența de joc fiind mult mai mare); șansa reală la premii nu au avut-o decât cei mari, așa cum reiese și din documentul anexat ca probă, astfel că doar cei din clasa a VII-a și a VIII-a au reușit să fie premiați la finalul competiției.

10. Petenta susține că respectiva competiție a creat cadrul pentru dezavantaje în evaluarea justă a cunoștințelor de șah a celor mai mici ca vârstă, reușind să dizolve orice motivație a celor mai mici (defavorizați din start) de a mai participa pe mai departe la viitoare competiții, neexistând o evaluare și premii aferente pe fiecare categorie de vârstă.

11. În plus, petenta susține că în respectiva competiție a existat și o separare pe sexe a participanților, deși șahul, ca sport al minții, nu poate avea implicații ori delimitări de natură biologică.

12. Petenta menționează că a trimis o sesizare atât Inspectoratului Școlar Județean Vrancea cât și Ministerului Educației, din răspunsul primit din partea I.S.J. Vrancea reieșind că au organizat respectiva olimpiadă prin implementarea prevederilor din regulamentul de concurs primit de la minister (*Ordinul MEC nr. 4916 / 2020 privind Regulamentul de organizare și desfășurare a competițiilor sportive calendarul competițional național nr. 24347/19.01.2023 cu prevederile metodologice pentru fiecare disciplină sportivă în parte*), neavând nici fondurile necesare organizării echitabile pe fiecare categorie de vârstă.

13. Petenta precizează că a consultat regulamentul de concurs cu prevederile metodologice și a constatat că nu există nicio prevedere privitoare la separarea pe sexe în cadrul competiției de șah („Șah individual - fete și băieți”), cei de la I.S.J. Vrancea alegând să organizeze seriile de joc exclusiv băieți cu băieți și fete cu fete, determinând o separare nejustificată, discriminatorie, care creează decalaje și mai mari din punct de vedere etic, între sexe.

14. În continuare, petenta susține că regulamentul prevede organizarea concursului pe o singură categorie de vârstă: clasele I-VIII, situație care din punctul său de vedere este deficitară, dăunătoare și injustă, punând copiii de vârstă mai mică într-o poziție vulnerabilă din start (ținând cont de caracteristicile vârstei specifice); o organizare justă ar fi trebuit să permită cel puțin o competiție între copiii de aceeași clasă (aparținând în mod real aceleiași categorii de vârstă) și sexe diferite, iar în cazul în care nu ar fi existat participanți de aceeași vârstă (clasă), aceștia ar fi putut fi trimiși direct la nivel național.

15. În concluzie, petenta susține că modul de organizare a competiției a condus la încălcarea/restrângerea dreptului la educație, Inspectoratul Școlar Județean Vrancea privându-i pe copii de la participarea în condiții egale la o competiție de nivel înalt din sistemul educațional, făcând deosebire și discriminare pe criterii de vârstă și sex într-o manieră nejustificată.

16. De asemenea, petenta consideră că s-a încălcat și dreptul la demnitate personală a copiilor de vârste mici, care au fost obligați să participe la această competiție defavorizați din start pentru apartenența la o categorie de vârstă ori sex și evaluați într-o manieră inechitabilă, lipsiți de șanse egale reale la joc și la premii.

17. În dovedirea susținerilor sale, petenta a anexat documentul emis/eliberat și înmănat de către cei de la Inspectoratul Școlar Județean Vrancea de îndată ce s-a terminat competiția.

18. Prin adresa înregistrată sub nr. 3150/26.04.2023 petenta și-a retras plângerea.

Susținerile părților reclamate

Susținerile Inspectoratului Școlar Județean Vrancea

19. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 3123/25.04.2023, partea reclamată arată că petenta își întemeiază cererea pe dispozițiile art. 11 din O.G. nr. 137/2000, care stipulează că reprezintă discriminare refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la sistemul de educație de stat sau privat, doar dacă refuzul este determinat de către unul din criteriile prevăzute la art. 2 alin. 1 din același act normativ, în cazul de față constatându-se inexistența criteriului de discriminare; astfel, deși nu este indicat în mod explicit în cererea petentei, criteriul pe baza căruia se face deosebirea pare să fie apartenența la o categorie defavorizată, iar potrivit prevederilor art. 4 din O.G. nr. 137/2000, apartenența la categoria defavorizată reprezintă consecința faptului că persoanele din această categorie nu beneficiază de un anumit drept sau nu pot efectua anumite acte spre deosebire de majoritatea persoanelor, ceea ce nu este și cazul de față.

20. Partea reclamată arată că atribuțiile CNCD vizează examinarea acelor petiții sau sesizări care privesc încălcarea unor dispoziții normative, adică acte sau fapte ale unui subiect de drept care vin în contradicție cu obligațiile impuse de lege în domeniul nediscriminării, ori petiția examinată nu vizează un act material, ci faptul că un elev a participat benevol la un concurs de șah (desfășurat în baza unui regulament și a unor criterii impuse prin ordine de ministru, respectiv *Ordinul nr. 4.916/2020 privind aprobarea Regulamentului de organizare și desfășurare a competițiilor sportive școlare și a Ordinului*

nr 24.347/2023 pentru aprobarea *Calendarului competițional național*) la categoria băieți clasele I-VIII, creându-i o stare de discriminare.

21. Partea reclamată susține că examinarea soluțiilor legislative alese de către legiuitor, precum și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României revine, în mod exclusiv, Curții Constituționale (conform Constituției, singurul control la care pot fi supuse actele normative fiind cel de constituționalitate, exercitat de Curtea Constituțională) și ca urmare C.N.C.D. nu poate analiza modul de stabilire a unor drepturi în favoarea unor persoane sau categorii de persoane, ori categorii profesionale în mod diferit față de alte persoane care țin de statutul unor persoane sau categorii de persoane.

Susținerile Ministerului Educației

22. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 3368/05.05.2023, partea reclamată susține că, în conformitate cu atribuțiile prevăzute în Hotărârea nr. 369/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, nu sunt menționate atribuții care să ateste responsabilitatea instituției pentru actele și hotărârile emise de Consiliile de Administrație și de conducere a unităților de învățământ preuniversitar.

23. Partea reclamată susține că nu deține calitatea de parte reclamată, deoarece petenta nu contestă și nici nu reclamă ca fiind discriminator un act emis de Ministerul Educației, Inspectoratului Școlar Județean revenindu-i atribuțiile de organizare a Olimpiadei Naționale a Sportului Școlar.

24. Partea reclamată susține că toate competițiile școlare organizate de către Ministerul Educației, inclusiv cele din domeniul educației fizice și sportului, se desfășoară conform prevederilor *Metodologiei-cadru de organizare și desfășurare a competițiilor școlare, aprobată prin Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 3035/2012, cu modificările și completările ulterioare*; în plus, toate competițiile sportive școlare se desfășoară în conformitate cu prevederile *Regulamentului de organizare și desfășurare a competițiilor sportive școlare*¹, *aprobat prin Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 4196 din 03.08.2020 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și desfășurare al competițiilor sportive școlare sub denumirea de "Olimpiada Națională a Sportului Școlar"*, document care conține prevederi generale, aplicabile tuturor disciplinelor sportive.

25. Partea reclamată susține că, în ceea ce privește Calendarul competițional național (menționat inclusiv și de petentă), aprobat cu nr. 24352/19.01.2023 pentru anul școlar în curs, acesta conține tabele separate cu planificarea competițiilor și categoriilor la care se participă pentru fiecare disciplină, respectiv clase și fete/băieți pentru ciclurile de învățământ preprimar, primar, gimnazial și liceal/profesional; la ciclurile de învățământ preprimar și primar nu este prevăzută o competiție de șah, aceasta fiind prevăzută abia începând cu ciclul gimnazial; este permisă însă participarea elevilor din clasele mai mici,

¹ conform art. 4, Olimpiada națională a sportului școlar se organizează și se desfășoară în conformitate cu dispozițiile prezentului regulament, cu datele calendarului competițional național, cu prevederile metodologice referitoare la disciplinele sportive nominalizate, precum și cu prevederile regulamentelor tehnice ale federațiilor naționale sportive

care consideră că au competențele necesare pentru a se întrece cu colegii lor mai mari din ciclul gimnazial; și în alte competiții organizate de Ministerul Educației este prevăzută această posibilitate, pentru elevii din clasele mai mici de a participa la clasele mai mari la o competiție care nu este organizată la categoria lor de vârstă, deoarece astfel le este stimulat spiritul competitiv și depășirea limitelor; optica prin care a fost văzută această integrare a fost realizată tocmai cu scopul de a le oferi celor mai mici posibilitatea să-și dezvolte capacitatea de analiză și integrare și de asemenea, să capete încredere în sine și în forțele proprii, tocmai pentru că șahul este un sport care ține de perspicacitate și de gândirea critică, aspecte pe care inclusiv Legea Educației nr. 1/2011 le promovează.

26. Partea reclamată susține că elevii din clasele I - IV trăiesc în era vitezei și a multitaskingului, ceea ce, de multe ori, îi îndepărtează de la idea de a trăi în prezent și de a se putea concentra, în întregime, pe un singur lucru, iar în jocul de șah, liniștea și concentrarea sunt elemente esențiale, fără de care nu se poate câștiga; este important ca participanții să fie atenți atât la ce se întâmplă pe partea lor de tablă, cât și pe cea a oponentului, pe mutări, consecințe și timp, prin urmare fiind forțați să fie 100% prezenți în joc; acest lucru reprezintă un exercițiu foarte bun de concentrare, care le poate servi și în situații din afara jocului, astfel că concursul dintre elevi de vârste diferite nu reprezintă un impediment în dezvoltarea și demoralizarea elevilor mici, chiar dacă aceștia au concurat cu elevii mai mari, nefiindu-le afectată dezvoltarea psiho- emoțională.

27. În privința organizării competiției de șah separat, pentru băieți și fete, Regulamentul de organizare și desfășurare a competițiilor școlare menționat mai sus precizează la art. 4: *„Olimpiada națională a sportului școlar se organizează și se desfășoară în conformitate cu dispozițiile prezentului regulament, cu datele calendarului competițional național, cu prevederile metodologice referitoare la disciplinele sportive nominalizate, precum și cu prevederile regulamentelor tehnice ale federațiilor naționale sportive”*.

28. Partea reclamată susține că desfășurarea competițiilor de șah individual separat, pe sexe, este prevăzută nu numai de către regulamentele Federației Române de Șah, ci și de către cele ale Federației Internaționale de Șah, fiind o practică internațională, astfel dorindu-se o uniformizare a acestei competiții a minții cu reglementările și regulamentele de nivel internațional.

29. În ceea ce privește etapa județeană a Olimpiadei Naționale a Sportului Școlar, aceasta este organizată de către Comisia sportului școlar din unitatea administrativ teritorială respectivă, conform calendarului competițional propriu, aprobat la nivelul unității, nicidecum în sarcina Ministerului Educației.

30. Partea reclamată susține că este evident că Ministerul Educației încurajează și sprijină principiile care guvernează Legea Educației Naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, printre care se numără și *„principiul echității - în baza căruia accesul la învățare se realizează fără discriminare”* și condamnă orice formă de discriminare.

31. În final, partea reclamată a solicitat judecarea cauzei și în lipsă, pe baza probatoriului administrat.

IV. Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil / jurisprudența

32. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

➤ **Ordinul nr. 144/2008 privind aprobarea Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicat în Monitorul Oficial nr. 348 din 6 mai 2008:**

- art 9: “(1) Prin petiție se înțelege cererea, reclamația, sesizarea ori propunerea formulată în scris și transmisă Consiliului printr-un mijloc legal (poștă, fax, e-mail) sau oral, prin notă de audiență. (2) În cazul sesizării orale se întocmește o notă, care cuprinde elementele petiției și se constituie în petiție cu acordul petentului.”
- art. 10: “(1) Petiția poate fi formulată personal și în nume propriu sau prin reprezentant. (2) Când petiția este formulată prin reprezentant, se va alătura înscrisul doveditor al calității sale. (3) Mandatarul avocat certifică el însuși copia de pe procura sa.”
- **art. 14: “(1) Petentul poate să renunțe la petiție fie verbal, în ședința Colegiului director, fie prin cerere scrisă.(2) Renunțarea la petiție se consemnează prin hotărâre a Colegiului director.”**

➤ **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată:**

- art. 2 alin. (1): „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

V. Motivele de fapt și de drept

33. În fapt, Colegiul director al C.N.C.D. reține că sesizarea înregistrată sub nr. 1304/17.02.2023, astfel cum a fost formulată, relevă o situație legată de o potențială discriminare provenită din modul de organizare a olimpiadei județene de șah Vrancea.

34. În drept, Colegiul director, în cadrul ședinței de deliberări din data de **30.08.2023**, ia act de renunțarea expresă a petentei la sesizarea sa (comunicată electronic și înregistrată sub nr. 3150/26.04.2023).

35. Ca urmare, Colegiul director se raportează la art. 14 alin.(1) și alin.(2) din Capitolul II privind Petițiile și autosesizările, Secțiunea a 4-a, din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicată în M.Of. nr. 348 din 6 mai 2008, urmând a clasa petiția.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Clasarea petiției, ca urmare a retragerii plângerii, în temeiul art. 14 alin.1 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor;
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile de la comunicare, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședința de deliberări:

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru

BĂNICĂ Claudia Cerasela – Membru

JURA Cristian – Membru

MOȚA Maria – Membru

OLTEANU Cătălina – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

RAIU Cătălin Valentin – Membru

SĂVULESCU Radu – Membru

Redactată și motivată C.O./S.M.D.
Data redactării: 01.09.2023

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu

